

► **Bedömning av konsekvenser för naturmiljön vid genomförande av förslag till detaljplan för Björnås VA-anläggning**

Ett genomförande av förslaget till detaljplan för del av Åstorp 113:63, "Björnås VA-anläggning" (version erhållen 240930) bedöms innebära att mellan 1000 – och 1500 m² bokskog av värdeklass 3 och 4 inom den planerade kvartersmarken försvinner och tas i anspråk för en ny VA-anläggning. Den berörda skogen har ett olikåldrigt trädskikt med relativt stort inslag av unga träd men även med förekomst av ett flertal grova träd varav några bedömts utgöra värde träd. Sannolikt kommer också 3-4 sådana grövre värde träd att fällas om planen genomförs. De direkt berörda skogsytorna utgör idag en kantzon mot Smedjehusvägen och villabebyggelsen norr därom och är påverkade av typiska kanteffekter såsom sol- och vindexponering, som skapar ett ljusare och torrare mikroklimat, samt störning på djurlivet i form av buller och artificiellt ljus.

I zonen närmast Smedjehusvägen har vissa markarbeten redan utförts under 2024 vilket skapat öppningar in i skogen. Trots denna påverkan har de berörda ytorna ännu i huvudsak kvar sin skogliga karaktär och de schaktarbeten som utförts under året har gjorts med viss hänsyn så att flertalet av de äldre träden sparats.

Avverkning av de berörda ytorna inom den planerade kvartersmarken innebär inte bara förlust av dessa ytor i sig. Den zon som avverkas fyller idag en viktig funktion som skydds- och buffertzon för de innanför liggande mer värdefulla skogsområdena. När skogen inom kvartersmarken avverkas omvandlas dessa ytor istället själva till en kantzon med förhöjd störning, ändrat mikroklimat och åtföljande förluster av skogliga värden.

Åtgärderna inom västra delen av planområdet bedöms därmed leda till något minskade värden även inom en 10-20 meter bred zon i skogen närmast söder om den planerade kvartersmarken. Detta kan bland annat leda till att enskilda förekomster av skogliga signalarter i form av mossor och lavar på trädstammar på sikt kan försvinna till följd av förändrat mikroklimat. Det kan även påverka fåglars benägenhet att nyttja området för häckning och fladdermössens nyttjande av dessa ytor för födosök.

I den östra delen av planområdet, som planläggs som allmän plats NATUR, är det gynnsamt att planerad parkering har förlagts till den övergivna tennisbanan och planförslaget bedöms därmed kunna genomföras utan att befintliga grövre träd, eller den sammanhängande skog av värdeklass 3 som finns i södra delen av ytan, behöver tas ner. Endast ett av de grova träden är dock skyddat från avverkning genom en egenskapsbestämmelse varför det bedöms finns risk att några av de övriga grövre träden närmast intill tennisbanan av praktiska skäl kan komma att avverkas i samband med anläggningsarbeten.

Genom att ingreppen är arealmässigt små och endast ett fåtal grova träd behöver tas ner bedöms planförslaget sammantaget endast få små och mycket lokala negativa konsekvenser för naturmiljön. De allra flesta naturvärde träd och naturvårdsarter som noterats vid 2024 års inventeringar bedöms därmed inte påverkas.

Förutsatt att skogen i södra delen av ytan planlagd som natur bevaras likt idag bedöms den yta söder om planområdet som påverkas av ökade kanteffekter begränsas till en smalare zon närmast söder om kvartersmarken. Skogen i denna yta, som är av värdeklass 3, har redan idag mycket få förekomster av epifytiska arter på trädstammar som riskerar att påverkas negativt av förändrat mikroklimat. Ingen påverkan bedöms uppkomma inom objektet av värdeklass 2 i södra delen av naturvärdesinventeringens inventeringsområde eller inom skogsytan av värdeklass 3 närmast söder om ytan planlagd som natur.

Förhållandena i bäckravinen just söder om inventeringsområdet bedöms inte heller påverkas och dess kvaliteter som livsmiljö för bland annat fåglar, fladdermöss och groddjur bedöms inte försämrats.

Detaljplanens genomförande bedöms i viss mån kunna leda till ökad ljusstörning närmast Smedjehusvägen nattetid men skillnaden bedöms bli liten och lokal. Fladdermusaktiviteten inom planområdet är idag generellt sett låg och endast ett fåtal rörelser av några arter noterades vid inventeringarna. Genom att de ändringar som följer av planen får så pass begränsad och lokal påverkan på skogsmiljön söder om planområdet bedöms fladdermössens nyttjande av dessa ytor inte påverkas mer än mycket marginellt och inte i sådan omfattning att förbud enligt artskyddsförordningen aktualiseras. För ytterligare bedömningar av påverkan på fladdermusfaunan hänvisas till separat rapport upprättad av Enviroplanning.

Beträffande fåglar innebär ingreppen att de ytor inom kvartersmarken där skog tas ner frångår som potentiella häckningsmiljöer. Då endast mycket små arealer berörs i förhållande till befintliga skogsmiljöer i närområdet bedöms denna effekt bli försumbar. För vissa av de observerade arterna kan planen också innebära att skogen närmast (ca 10-20 meter) söder om den planerade kvartersmarken förlorar i kvalitet som häckningsmiljö till följd av ökad störning. Även denna påverkan bedöms dock bli marginell.

Förutsatt att träd och skogsytor inte avverkas under häckningstid bedöms att planen kan genomföras utan att någon av de identifierade häckfågelarterna påverkas i sådan grad att möjligheterna att bibehålla deras populationer på en tillfredsställande nivå berörs. Planen bedöms därmed kunna genomföras utan att krav på artskyddsdispens för fåglar aktualiseras.

De ovan gjorda bedömningarna förutsätter att god hänsyn tas i anläggningskedet och att skogsytan i sydöstra delen av planområdet, inom allmän platsmark, bevaras, vilket bedöms möjligt men inte säkert. För att i högre grad säkra detta vore det gynnsamt om fler av de grövre träden i detta område försågs med skyddsbestämmelse. Det vore även bra med en kompletterande egenskapsbestämmelse för denna yta som anger att vegetation och markskikt inte får tas bort eller skadas.

2024-10-02

David Reuterskiöld
Seniorkonsult Miljö, Naturvård, Vattenvård
Norconsult Sverige AB